

УДК 355:796.42

Нестерова Т. І.

ORCID 0000-0002-9015-4403

Аспірантка III року навчання,
викладач кафедри фізичного виховання та здоров'я,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
(Київ, Україна) E-mail: nesterova.tatka@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ З ОСЛАБЛЕНИМ ЗДОРОВ'ЯМ

У статті, відповідно до **мети**, проаналізовано зміст програми фізичного виховання для студентів з ослабленим здоров'ям, що має відповідати державному стандарту освіти та мати чітку гуманістичну і оздоровчу спрямованість, сприяти гармонійному розвитку особистості, формуванню усвідомленої потреби в зміцненні здоров'я та фізичному вдосконаленні.

Методологія дослідження. Результати дослідження ґрунтовані на застосуванні таких методів: анкетування, математична обробка результатів анкетування, систематизація, узагальнення.

Наукова новизна. Надано результати анкетування викладачів факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я НПУ імені М.П. Драгоманова щодо особливостей організації і проведення занять з фізичного виховання, оцінюванню рівня знань, умінь та навичок, які повинні бути сформовані у студентів педагогічного профілю з ослабленим здоров'ям під час занять фізичного виховання.

Висновки. Результати педагогічної діяльності свідчать, що зміст освітнього процесу на кафедрах фізичного виховання у закладах вищої освіти зі студентами з ослабленим здоров'ям значно відстає від потреб сьогодення й носить неналежний характер. Це потребує від викладачів необхідного рівня знань щодо особливостей організації та методики проведення навчальних занять зі студентами спеціальних медичних груп. Одним із перспективних напрямів оптимізації фізичного виховання зі студентами спеціальних медичних груп є раціональне використання спеціальних засобів та методів, спрямованих на набуття знань, умінь та навичок виконання рухових дій та розвитку фізичних якостей з метою зміцнення їх здоров'я, підвищення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовленості. Історичний, освітній, реабілітаційний і рекреаційний потенціал занять бадмінтоном є вагомим чинником оптимізації системи фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами закладів вищої освіти, оскільки заняття бадмінтоном сприяють формуванню позитивної мотивації до систематичних занять руховою активністю і спортом, формують навички здорового способу життя та активну життєву позицію.

Ключові слова: оздоровча спрямованість, зміцнення здоров'я, фізичне виховання, студенти спеціальних медичних груп.

Постановка проблеми. Результати національного соціологічного дослідження «Спосіб життя молоді України», проведеного Українським інститутом соціальних досліджень у межах українсько-канадського проекту «Молодь за здоров'я» (О. Яременко, Т. Гурлева) дозволили отримати кількісні характеристики ризиків здоров'я молоді, які виглядають таким чином: 24 % – знижена фізична активність; 22 % – психологічний дискомфорт; 20 % – паління; 14 % – вживання алкогольних напоїв; 5 % – вживання наркотиків; 4 % – надмірна вага; 1 % – небезпечний секс (О. Балакірева, О. Вакуленко, П. Шатц, О. Яременко).

Вчені і фахівці-практики (Н. Башавець, П. Джурицький, О. Дубогай, Г. Міт'яєва, М. Носко, І. Поташнюк, Н. Терент'єва) визначають використання здоров'язбережувальних технологій як головний напрям вирішення проблем збереження та зміцнення здоров'я студентів у сучасних умовах освітнього простору.

Аналіз досліджень та публікацій. Здоров'язбережувальні освітні технології можна розглядати як технологічну основу здоров'язбережувальної педагогіки. Вони є одними з найперспективніших сучасних технологій та являють собою сукупність прийомів, форм і методів організації навчання для здоров'я, якісної характеристики за критерієм її впливу на здоров'я студентів і викладачів. Мета занять з фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп полягає у зміцненні їх здоров'я, сприяння гармонічному фізичному розвитку та загартуванню організму.

Навчальні програми з фізичного виховання є основою державного стандарту фізичного виховання в системі освіти, розробляються на основі затверджених Державних стандартів освіти різних рівнів підготовки та нормативних документів, що регламентують організацію освітнього процесу в закладах освіти і затверджуються Міністерством освіти України як базові. Вони визначають мінімальний рівень обов'язкової фізкультурної освіти, вмінь, навичок і рухового режиму студентів, який держава гарантує на всіх етапах навчання.

Зміст програм фізичного виховання усіх рівнів і типів має відповідати державним стандартам освіти. Він повинен мати чітку гуманістичну і оздоровчу спрямованість, сприяти гармонійному розвитку особистості, формуванню усвідомленої потреби в зміцненні здоров'я та фізичному вдосконаленні. Реалізація змісту програми має сприяти залученню вихованців до здорового способу життя, цінностей фізичної культури, задовольняти їх потреби у фізичному розвитку, забезпечувати їх науково обґрунтований обсяг рухової активності.

У зв'язку з цим, для вирішення головної вимоги під час проведення занять з фізичного виховання студентів з ослабленим здоров'ям, які перенесли серйозні захворювання, необхідно забезпечити повноцінний в кількісному і якісному обсязі руховий режим, з урахуванням ступеня порушень, що є в наявності та рівня їх адаптаційних можливостей організму (Т. Белей).

В основі занять фізичними вправами та використанням засобів загартування студентів з ослабленим здоров'ям, які відносяться до спеціальної медичної групи, слід дотримуватись трьох основних принципів [1; 7]

Перший принцип полягає в оздоровчій, лікувально-профілактичній спрямованості використання засобів фізичного виховання.

Другий принцип визначає диференційований підхід до використання засобів фізичного виховання в залежності від характеру та наявності у студентів структурних та функціональних порушень в організмі, викликаних патологічним процесом. Це стосується використання навантажень під час занять фізичними вправами, які необхідно диференціювати з урахуванням віку, статі та фізичної підготовленості студентів.

Третій принцип передбачає дотримання в процесі занять з фізичного виховання зі студентами спеціальних медичних груп професійно-прикладної спрямованості для набуття необхідних вмінь та навичок та розвитку фізичних якостей, спрямованих на підвищення розумової та фізичної працездатності для успішності навчання та виконання професійних обов'язків в майбутній трудовій діяльності.

Заняття з фізичного виховання для студентів, які відносяться до спеціального медичного відділення характеризуються оздоровчо-реабілітаційною спрямованістю. Враховуючи можливості студентів та їх побажання, а також за дозволом завідувача кафедри фізичного виховання, можуть вирішуватись спільні завдання курсу фізичного виховання. В якості основних засобів використовується оздоровча гімнастика та дозована ходьба, біг, пересування на лижах, плавання. Залежно від характеру обмежень до змісту занять можуть включатись бадмінтон, волейбол, баскетбол, їзда на велосипеді, туризм та інші засоби [2; 11; 12].

Студенти спеціального медичного відділення в розширеному обсязі освоюють програмний матеріал щодо використання засобів фізичного виховання в оздоровчо-гігієнічних аспектах, опановують знання з теоретичного розділу та організаційно-масової спортивної роботи, а також набувають знання та навички самоконтролю.

До спеціальної медичної групи відносяться студенти зі значними відхиленнями постійного чи тимчасового характеру в стані здоров'я, що не перешкоджає їх навчанню, але потребує суттєвого обмеження фізичного навантаження.

До основних завдань фізичного виховання, які необхідно вирішити зі студентами спеціальних медичних груп, відносяться:

- зміцнення здоров'я студентів, загартування організму, підвищення рівня фізичної працездатності;
- оволодіння руховими уміньми та навичками, розвиток фізичних якостей;
- відновлення порушень функцій організму, компенсація втрачених окремих функцій;
- прищеплення знань та навичок у використанні засобів фізичного виховання, у режимі навчальних занять, праці та відпочинку;
- набуття студентами умінь і навичок в організації і проведенні ранкової гігієнічної гімнастики, розучування нових фізичних вправ;
- набуття навичок професійно-прикладної фізичної підготовки;
- набуття навичок з самоконтролю та самостійних занять з фізичного виховання.

В залежності від характеру захворювання студенти поділяються на дві групи:

– підгрупа А – відхилення у стані здоров'я, що мають зворотній характер (треба приймати до відома, що таких студентів більшість);

– підгрупа Б – студенти, котрі мають важкі незворотні зміни в діяльності органів і систем).

Фізична підготовка на заняттях з фізичного виховання для студентів спеціальних медичних груп у вищих закладах освіти повинна проводитись з урахуванням характеру захворювання та ступеня порушень. У підгрупі А фізичні навантаження слід збільшувати поступово. Руховий режим доцільно витримувати у межах ЧСС 120-130 уд./хв., поступово збільшуючи навантаження до пульсу 140-150 уд./хв.

Студенти спеціальних медичних груп (підгрупа Б) беруть участь при проведенні підготовчої та заключної частин заняття, закріплюють наданий раніше матеріал, а при стійкому покращенні самопочуття та здоров'я виконують фізичні вправи основної частини. Викладачу слід строго дозувати і контролювати навантаження. Під час виконання фізичних вправ спостерігати за зовнішніми ознаками прояву втоми у студентів. Не рекомендується включати вправи з затримкою дихання, стрибками, що вимагають прояву додаткових зусиль, вправи з елементами змагань. У студентів підгрупи Б, рухові режими під час виконання фізичних вправ повинні становити не більш 120-130 уд./хв. протягом усього навчального року. Завдяки таким умовам, відбувається формування життєво необхідних вмінь і навичок, певний розвиток фізичних якостей, але при цьому не відчуваються підвищення вимог до діяльності ослабленого організму. У студентів залишається добре самопочуття, гарний психоемоційний стан, тим самим підвищується мотивація до занять з фізичного виховання. Студентам даної підгрупи слід виставляти поточну оцінку за знання і техніку виконання корегувальних вправ, враховувати їх відвідування занять, якщо більш 50 %, можна ставити наприкінці навчального року «зараховано». Поступове освоєння програмного матеріалу дає змогу студентам (підгрупа Б) при стійкому покращенні самопочуття до переведення їх до підгрупи А. Цей підхід дає можливість, навіть при довготривалих дисфункціях, сприяти ознайомленню студентів з основами рухових умінь, формуванню професійних навичок в подальшому. В основі організації студентів з ослабленим здоров'ям при проведенні занять з фізичного виховання лежить індивідуальний та груповий підходи. Викладачам, що працюють з даною групою студентів рекомендовано застосовувати диференційовану методику навчання фізичним вправам, яка передбачає при освоєнні вправ застосовувати різні вихідні положення, інтервали відпочинку, кількість повторювань, амплітуди рухів, ступені напруженості та інше.

Слід привчати студентів спеціальних медичних груп до самоконтролю та розробленню особистого щоденника, в який вносяться суб'єктивні показники (самопочуття, сон, апетит, настрій, бажання займатися фізичними вправами) та об'єктивні показники (зміна ваги, м'язової сили, частоти серцевих скорочень та дихання). Викладачі повинні вносити свої рекомендації та здійснювати контроль за їх веденням.

Повне звільнення студентів від занять фізичного виховання може носити лише тимчасовий характер після перенесених студентами гострих хронічних захворювань та їх рецидивів.

З метою підвищення мотивації студентів з ослабленим здоров'ям до занять з фізичного виховання, визначення організаційних умов, змісту занять та залікових вимог проведено анкетування 20 викладачів факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я НПУ імені М.П. Драгоманова.

На питання, чи збільшується кількість студентів, які віднесені за медичними показниками до спеціальної медичної групи, 19 викладачів (95 %) відповіли, що кількість студентів щорічно збільшується і тільки одна особа (5 %) не вважає цей факт дійсним. Отримано відповіді на запитання, які вирішуються поряд з загальноосвітніми завданнями на заняттях з фізичного виховання зі студентами з ослабленим здоров'ям: завдання реабілітаційного характеру – 2 особи (10 %), завдання, спрямовані на зміцнення здоров'я – 15 осіб (75 %), підвищення рівня фізичної підготовленості – 3 особи (15 %), підвищення рівня фізичної працездатності – 4 викладача (20 %). На питання «Які засоби фізичного виховання найбільш ефективні для занять фізичного виховання зі студентами даної групи?» отримано відповіді (рис. 1): гімнастичні вправи – 6 осіб (30 %) з опитаних, рухливі ігри – 2 особи (10 %), волейбол – 1 особа (5 %), баскетбол – 1 особа (5 %), бадмінтон – 8 осіб (40 %), ритмічні вправи – 2 особи (10 %). Щодо питання «Яким чином визначається навантаження на заняттях з фізичного виховання зі студентами з ослабленим здоров'ям», викладачі факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я відповіли так: за рахунок числа повторень – 2 особи (10 %), завдяки зміни ритму вправи – 1 особа (5 %), підрахунку ЧСС – 12 осіб (60 %), за зовнішніми ознаками – 4 викладача (20 %).

На питання «Як слід підвищити мотивацію студентів з ослабленим здоров'ям до занять з фізичного виховання», отримано такі відповіді: за рахунок внесення суттєвих змін до змісту занять – 6 осіб (30 %), урахування свідомого вибору виду рухової діяльності, якою хоче займатись переважна більшість студентів – 8 осіб (40 %), для зміцнення здоров'я – 4 особи (20 %), для покращення зовнішнього вигляду – 2 особи (10 %). Щодо питання «Чи необхідно студентам з ослабленим здоров'ям отримувати домашнє завдання та вести щоденник «Здоров'я»», викладачі визначились таким чином: 16 осіб (80 %) вважають, що студентам з ослабленим здоров'ям необхідно задавати домашнє завдання та вести щоденник «Здоров'я» для підвищення мотивації до здорового способу життя та систематичними заняттями руховою діяльністю, а також для самостійної реєстрації показників свого самопочуття та

можливих його змін. Решта викладачів – 4 особи (20 %) відповіли на це питання заперечливо, пояснюючи, що виконання домашнього завдання не буде мати позитивного ефекту і буде сприяти перевтомленню студентів з ослабленим здоров'ям. На питання «Якими критеріями слід керуватись для отримання студентами з ослабленим здоров'ям заліку», отримано такі відповіді: найбільша частина викладачів, а саме 12 осіб (60 %) вважають за необхідне, в першу чергу, відвідування студентами занять, 3 особи (15 %) наполягають на здачі заліку з теоретичного розділу програмного матеріалу, така ж кількість викладачів – 3 особи (15 %) віддають перевагу участі студентів у спортивних заходах факультету і тільки 2 особи (10 %) визначають, що для отримання заліку студентам необхідно пройти тестування з фізичної підготовки.

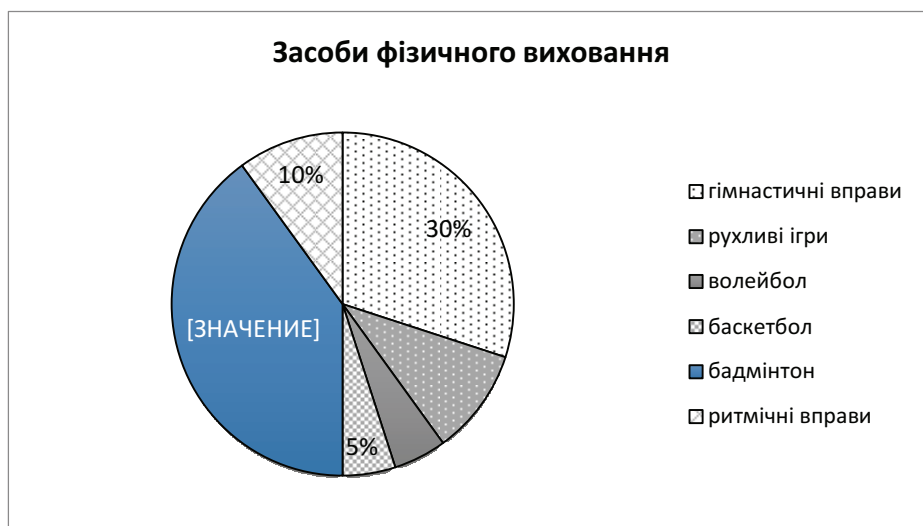

Рис. 1. Відповіді викладачів щодо найбільш ефективних засобів фізичного виховання для студентів з ослабленим здоров'ям

Таким чином, до спеціальної медичної групи відносяться студенти зі значними відхиленнями постійного чи тимчасового характеру в стані їх здоров'я, що не перешкоджає їх навчанню, але потребує суттєвого обмеження та постійного контролю з боку викладачів за фізичним навантаженням, яке отримують студенти на заняттях з фізичного виховання. Заняття з фізичного виховання для студентів спеціальних медичних груп слід проводити з урахуванням характеру їх захворювання та ступеня порушень.

Висновки. 1. Результати педагогічної діяльності свідчать, що зміст освітнього процесу на кафедрах фізичного виховання у закладах вищої освіти зі студентами з ослабленим здоров'ям значно відстає від потреб сьогодення й носить неналежний характер. Це потребує від викладачів глибокого аналізу та необхідного рівня знань щодо особливостей організації та методики проведення навчальних занять зі студентами спеціальних медичних груп, що дозволить ефективно і правильно використовувати можливості, які існують у закладах вищої освіти для проведення успішної роботи з ними.

2. Одним із перспективних напрямів оптимізації фізичного виховання зі студентами спеціальних медичних груп є раціональне використання спеціальних засобів та методів, спрямованих на набуття знань умінь та навичок до виконання рухових дій та розвитку фізичних якостей з метою зміцнення їх здоров'я, підвищення рівня фізичного розвитку та фізичної підготовленості. Популярність серед молоді та значна ефективність впливу на організм гри бадмінтон визначили занесення цього виду рухової активності в систему фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів, а можливість варіативного навантаження дозволяє використовувати його як реабілітаційний засіб не тільки в групах загальної фізичної підготовки, але й у спеціальних медичних групах.

3. Наукові дослідження дозволяють вважати, що історичний, освітній, реабілітаційний і рекреативний потенціал занять бадмінтоном є вагомим чинником оптимізації системи фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами вищих навчальних закладів. Він обумовлюється, по-перше, тим, що саме заняття бадмінтоном сприяють формуванню позитивної мотивації до систематичних занять руховою активністю і спортом, формують навички здорового способу життя та активну життєву

позицію. Освітній та фізкультурно-оздоровчий потенціал занять бадмінтоном розглядається в тому, що структура його рухових дій базується на природних рухах людини (біг, стрибки, нахили, зміна напрямків рухів тощо), прояві психофізичних здібностей, а також доцільності його використання незначною витратною у фінансовому аспекті форми фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентською молоддю.

References

- Белєй Т. Я. Особливості фізичного виховання у спеціальних медичних групах: методичні рекомендації. Херсонська обл., Бериславський мед. коледж, 2018. 50 с.
Vyelyey, T. Ya. (2018). Osoblyvosti fizychnoho vykhovannya u spetsial'nykh medychnykh hrupakh : metodychni rekomendatsiyi [Features of physical education in special medical groups: guidelines]. Khersonska obl., Beryslavs'kyu Beryslavs'kyu medychnyu koledzh, Ukraine.
- Білецька С. Л. Мотивація навчання як важливий фактор пізнавальної активності студентів. *Педагогічний процес : теорія і практика*. 2004. № 2. С. 310-319.
Biletska, S. L. (2004). Motyvatsiya navchannya yak vazhlyvyu faktor piznaval'noyi aktyvnosti studentiv [Motivation of learning as an important factor in the cognitive activity of students]. *Pedahohichnyy protses : teoriya i praktyka – Pedagogical process: theory and practice*, 2, 310-319.
- Вилєнський М. Я., Горшков А. Г. Физическая культура и здоровый образ жизни студента : учебное пособие. Москва : КНОРУС, 2012. 231 с.
Vilenskiy, M. Ya., and Gorshkov A.G. (2012). Fizicheskaya kul'tura i zdorovyy obraz zhizni studenta : uchebnoye posobiye [Physical culture and a healthy lifestyle of a student: textbook]. Moscow, Russia : KNORUS.
- Вернигора В. В., Фролова Л. С. Спортивні ігри : настільний теніс, бадмінтон: навчально-методичний посібник. Черкаси, 2015. 69 с.
Vernyhora, V. V., and Frolova, L. S. (2015). Sportyvni ihry : nastil'nyy tenis, badminton: navchal'no-metodychnyy posibnyk [Sports games: table tennis, badminton: a textbook]. Cherkasy, Ukraine.
- Волков В. Основи теорії та методики фізичної підготовки студентської молоді : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2008. 256 с.
Volkov, V. (2008). Osnovy teoriiy ta metodyky fizychnoyi pidhotovky student-s'koyi molodi : navchal'nyy posibnyk [Fundamentals of theory and methods of physical training of student youth: a textbook]. Kyiv, Ukraine : Osvita Ukrayiny.
- Волкова Н. П. Педагогіка. Київ : Академвидав, 2007. 616 с.
Volkova, N. P. (2007). Pedahohika [Pedagogy]. Kyiv, Ukraine : Akademvydav.
- Грибан Г. П. Життєдіяльність та рухова активність студентів. Житомир : Вид-во Рута, 2009. 593 с.
Hryban, H. P. (2009). Zhyttyedyal'nist' ta rukhova aktyvnist' studentiv [Life and physical activity of students]. Zhytomyr, Ukraine : Vyd-vo Ruta.
- Грибан Г. П. Методична система фізичного виховання студентів аграрних університетів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)». Київ, 2013. 40 с.
Hryban, H. P. (2013). Metodychna systema fizychnoho vykhovannya studentiv ahrarnykh universytetiv [Methodical system of physical education of students of agrarian universities]. *Doctor thesis*. Kyiv, Ukraine.
- Крошка С. А., Варфоломєєва К. В. Бадмінтон як засіб формування мотивації до занять фізичною культурою та спортом дітей середнього шкільного віку. *Спортивні ігри*. 2016. С. 85-89.
Kroshka, S. A., and Varfolomyeyeva, K.V. (2016). Badminton yak zasib formuvannya motyvatsii do zaniat fizychnoiu kulturoiu ta sportom ditei serednoho shkilnoho viku [Badminton as a means of forming motivation for physical education and sports of middle school children]. *Sportyvni ihry – Sports games*, 85-89.
- Круцевич Т. Ю., Воробьев М. И. Контроль в физическом воспитании детей, подростков и юношей : учебное пособие. Киев : ТОВ «Поліграф-Експрес», 2005. 195 с.
Krutsevich, T. Yu., and Vorobyev, M. I. (2005). Kontrol v fizicheskom vospitanii detey, podrostkov i yunoshey : uchebnoye posobiye [Control in the physical education of children, adolescents and youth: a textbook]. Kyiv, Ukraine : TOV «Poligraf-Yekspres».
- Кузнецова О. Т., Куц О. С. Методика підвищення розумової і фізичної працездатності студентів з низьким рівнем фізичної підготовленості : метод. посібник. Л. : НВФ «Українські технології», 2005. 175 с.
Kuznetsova, O. T., and Kuts, O. S. (2005). Metodyka pidvyshchennya rozumovoyi i fizychnoyi pratsezdatsnosti studentiv z nyz'kym rivnem fizychnoyi pidhotovlenosti [Methods of improving the mental and physical performance of students with low levels of physical fitness]. Lviv, Ukraine : NVF «Ukrayins'ki tekhnolohiyi».

12. Носко М. О., Гаркуша С. В., Воєділова О. М. Здоров'язбережувальні технології у фізичному вихованні: монографія. Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2014. 300 с.
Nosko, M. O., Harkusha, S. V., and Voyedilova, O. M. (2014). Zdorovyazberezhival'ni tekhnolohiyi u fizychnomu vykhovanni [Health-preserving technologies in physical education]. Kyiv, Ukraine : SPD Chalchyns'ka N.V.
13. Стригин В. В., Петров А. Ю. Здоровьесбережение в современном образовательном учреждении: монографія. Челябинск : Изд-во ЧГПУ, 2004. 171 с.
Strigin, V. V., and Petrov A. Yu. (2004). Zdorov'yeberezeniye v sovremennom obrazovatel'nom uchrezhdenii: monografiya [Health preservation in a modern educational institution: monograph]. Chelyabinsk, Russia : Izd-vo CHGPU.
14. Теория и методика физического воспитания : учебник в 2-х т. / под ред. Т.Ю. Круцевич. К., 2003. Т. 1. 424 с.
Krutsevich, T. (Ed.). (2003). Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya [Theory and methodology of physical education]. V. 1.

Nesterova T.

ORCID 0000-0002-9015-4403

Ph.D. student, teacher
of the Department of Physical Education and Health
National pedagogical Dragomanov university
(Kyiv, Ukraine) E-mail: nesterova.tatka@ukr.net

PECULIARITIES OF ORGANIZATION AND CONDUCT OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES WITH MEDICALLY FRAGILE STUDENTS OF PEDAGOGICAL SPECIALIZATIONS

*The article, according to the **purpose**, analyzes the content of the physical education program for medically fragile students, which have to meet the state standard of education and have a clear humanistic and health orientation, promote harmonious personality development, the formation of a conscious need for health and physical improvement.*

***The methodology of the research.** The results of the research are based on the application of the following methods: questionnaire, mathematical processing of the questionnaire results, systematization, generalization.*

***Scientific novelty.** The results of questioning the teachers of the Faculty of Physical Education, Sports and Health of National Pedagogical Dragomanov University on the peculiarities of the organization and conduct of physical education classes, assessment of the knowledge level, skills, and abilities that medically fragile students of pedagogical specializations should acquire during physical education classes.*

***Conclusions.** The results of pedagogical activity show that the content of the educational process at the departments of physical education at higher education institutions with medically fragile students is improper and doesn't meet today's requirements. This requires teachers to have the necessary level of knowledge about the peculiarities of the organization and methods of conducting classes with students of special medical groups. One of the promising areas for improving physical education with students of special medical groups is the rational use of special tools and methods aimed at acquiring knowledge, skills, and abilities to perform motor actions and develop physical qualities to strengthen their health, increase physical development, and physical fitness. The historical, educational, rehabilitation, and recreational potential of badminton is an important factor in optimizing the system of physical culture and health work with students of higher education institutions, as badminton promotes positive motivation for regular physical activity and sports, life and active life skills.*

***Key words:** health orientation, health promotion, physical education, students of special medical groups.*

Стаття надійшла до редакції 10 листопада 2020 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **І. М. Медведєва**